

„Geen polarisatie in partij”

Kees de Groot en Gerard Vroegindewij
beeld: Gerard van Roon

Voor het eerst sinds 1986 treedt de SGP de kiezer tegemoet met een nieuwe lijsttrekker. Van der Staaij hoopt een derde zetel voor de SGP te heroveren. En dan meespreken? „Vijf zijn geen goedkope oppositiepartij.”

Van der Staaij was de laatste die de derde zetel voor zijn partij bezette. Sinds 2002 moet de SGP het met twee zetels doen. Van der Staaij doet deze dagen zijn uiterste best voldoende kiezers te motiveren om zijn partij opnieuw aan een derde zetel te helpen. Een extra man in de Tweede Kamer zou de SGP goed van pas komen, stelt de partijleider. „Het betekent een aanmerkelijke werkverlichting als je het werk met zijn drieën kunt verdelen, in plaats van met zijn tweeën. Je kunt dan bij veel meer debatten aanwezig zijn en je geluid laten horen. Het zou een grote zegen zijn als onze kandidaat Bisschop straks voor de SGP het woord zou kunnen voeren, nu bijvoorbeeld de vrijheid van onderwijs zo prominent op de agenda staat. Bovendien geldt dat iedere stem telt in de Kamer. Eén stem kan de doorslag geven.”

Zou de SGP nog extra proteststemmen trekken na de uitspraak van de Hoge Raad over het vrouwenstandpunt van de partij?
„Van diverse kanten hebben wij signalen gekregen van mensen die nu wel op ons gaan stemmen omdat ze zich zorgen maken over de aantasting van de klassieke vrijheidsrechten en over het doorgeleide gelijkheidsdenken.”

Welke partij ziet u als uw grootste electorale concurrent?
„Wij proberen zo duidelijk mogelijk onze eigen boodschap naar voren te brengen. De combinatie van een voluit christelijk geluid en een economisch daadkrachtig en sociaal solidair beleid is bij uitstek het SGP-profiel. Daar

proberen wij mensen voor in te winnen. Vanzelfsprekend is iedereen die vindt dat CDA en ChristenUnie in de afgelopen kabinetsperiode steken hebben laten vallen, bij ons van harte welkom.

CDA-leider Balkenende doet een beroep op uw achterban door die te vragen om te kiezen voor een christelijke premier.
„Dat vind ik een zwaktebod, een doorzichtige poging om het CDA uit het slop te halen. Het gaat om Kamerverkiezingen. Je moet je stem niet gebruiken om ermee te gokken. Kies voor de inhoud. Het CDA laat het vaak afweten als het gaat om bescherming van het leven, een solide gezinsbeleid of mantelzorg.”

En de ChristenUnie?
„Ik heb geen behoefte aan gemakkelijke kritiek op de ChristenUnie. Wel moet ik vaststellen dat het resultaat van haar regeringsdeelname nager is, juist op punten die voor ons wezenlijk zijn, zoals de bescherming van het leven en de zondagsrust. Ook wat er sprake van achteruitgang: adoptie door homoparen is mogelijk geworden en de positie van gewetensbezwaarde ambtenaren is verder uitgehold.”

Er zijn kleine stappen vooruit gezet, stelt de ChristenUnie, die anders niet zouden zijn gezet.
„Dat is nog maar de vraag. Juist tegen zaken die alleen dankzij een christelijke partij in het regeerakkoord zijn gekomen, lopen andere partijen vaak te hoop. Dat averechte effect zie je bijvoorbeeld rondom de gewetensbezwaarde trouwambtenaren. Toen wij voor hen vanuit de oppositie ruime vragen, kregen wij daar een meerderheid voor. Denk niet dat minister Rouvoet nu ineens zo heel veel meer

weet te bereiken dan het Kammerlid Rouvoet. Regeringsdeelname leidt niet per definitie tot verbeteringen. Je moet dat niet overschatten.”

Zou de SGP ooit willen meeregeren?
„De SGP loopt nooit weg voor bestuurlijke verantwoordelijkheid. We zijn geen goedkope oppositie-

partij. Uit de CPB-doorrekeningen van ons verkiezingsprogramma blijkt dat wij het beter doen dan de PvdA. Maar we zijn een kleine partij en dan moet je geen grote broek aantrekken. Onze inzet is hoog. De abortuswet, de euthanasiewet en de legalisatie van prostitutie moeten bijvoorbeeld van tafel. Op weg daar naartoe proberen we kleine stappen vooruit te zetten door te zoeken naar meerderheden in het parlement voor onze standpunten. Samen met de SP pogen we bijvoorbeeld misbruik van de koopzondag tegen te gaan. En zo zijn er meer voorbeelden te geven. Juist door een goede parlementaire inzet kun je ook veel bereiken, soms nog meer dan vanuit het kabinet.”

De informateur kan u straks dus overslaan?
„We verwachten geen wonderen van het pluche. We storten ons niet gretig op regeringsdeelname met het idee dat we dan ineens geweldige resultaten kunnen boeken. In de afgelopen

periode hebben we kunnen zien hoe smal de marges zijn.”

Heeft u breekpunten voor het geval de SGP toch aan tafel wordt genodigd?
„Nee. Je weet dat je in coalitieonderhandelingen nooit op alle punten je zin krijgt. De abortuswet gaat

bijvoorbeeld niet zomaar van tafel. Dan ga je kijken of je deelname aan het kabinet geloofwaardig kan zijn. Dat kan alleen als er op punten die wij belangrijk vinden, wezenlijke verbeteringen plaatsvinden.”

ChristenUnie en SGP zijn de afgelopen jaren gescheiden opgetrokken. Wilt u de banden nu gaan aanhalen?
„Op de bestaande samenwerking op onder meer gemeentelijke

vlak moeten we zuinig zijn. Die moeten we niet zomaar prijsgeven. En waar we samen kunnen optrekken, bijvoorbeeld bij het stellen van Kamervragen over christenvervolg, moeten we dat niet laten liggen. We moeten elkaar niet aanvullen, maar aanvullen.”

En weer namens elkaar spreken in de Tweede Kamer?
„Dat is voor mij nu geen thema. Op dat punt ben ik niet uit op een beleidswijziging. Ik merk ook bepaald niet dat bij de CU die wens leeft. Beide partijen hebben een eigen geluid. Ook zijn er inhoudelijke verschillen, zoals bij landbouw en milieu. De koers van de ChristenUnie is duidelijk linkser geworden, waardoor de onderlinge afstand is vergroot.”

En als christenen nog verder worden gemarginaliseerd?
„Waar we het eens zijn, vormen we samen een front. Dan tellen we onze zetels bij elkaar op en laten een eensluidend en krachtig geluid horen. Bijvoorbeeld tegen de aantasting van de onderwijsvrijheid.”

De SGP zou stemmen verliezen aan de PVV. Hoe wilt u kiezers ervan weerhouden op die partij te stemmen?
„Door te laten zien dat de PVV een seculiere partij is. En door aan te tonen dat de SGP meer bereikt tegen de islamisering van Nederland dan de PVV. Zij maakt wel veel lawaai, maar van de weeromstuit schieten andere partijen dan in een kramp en willen ze geen kwaad woord horen over de islam. Wij hebben een fatsoenlijke inbreng, komen met zinvolle oplossingen en doen constructieve voorstellen die wel worden aangenomen, zoals bijvoorbeeld onze motie over het alerter zijn op haat zaaien via internet.”

Ook in PKN-kringen loopt de stem voor de SGP terug.
„Aan dat gesomber doe ik niet mee. Ik kom in de SGP soms juist ook PKN-jongeren tegen die van huis uit geen SGP'er waren.”

De SGP is er niet alleen voor de afgescheidenen?
„Absoluut niet. We zijn ons er goed van bewust dat veel steun voor onze partij uit de kring van de Gereformeerde Bond komt. Wij hebben ook oog voor de kerkelijke spreiding in onze achterban. Verteenwoordigers van de SGP moeten uit de hele breedte van de orthodoxe-protestante kring komen.”

Doet de kerkelijke verdeeldheid u pijn?
„Dat blijft een aanklacht. Voortdurend moet dat ons verootmoedigen. We moeten streven naar meer eenheid, al is dat niet met een eenvoudig actieplan tot stand te brengen. Daarom is het mooi dat zo veel mensen elkaar binnen de SGP over kerkmuren heen kunnen vinden.”

Gaat u als nieuwe partijleider een andere koers varen dan uw voorganger Van der Vlies?
„Nee. Zijn samenbindende leiderschap wil ik voortzetten. Ik heb geen behoefte aan polarisatie in de eigen achterban, al kun je natuurlijk niet bij alle onderwerpen wachten tot de laatste SGP'er het ermee eens is. Dat Van der Vlies en ik meedoen aan actualiteitenprogramma's kan bijvoorbeeld niet iedereen waarderen.”

Welke rol speelt getuigen voor u, naast het bedrijven van praktische politiek?
„Getuigen is voor ons van grote waarde. Het hoort wezenlijk bij christelijke politiek dat de Naam van Christus in de Kamer klinkt. Juist nu het onbegrip en de onbekendheid toenemen, is onze taak des te groter om duidelijk te maken wat het fundament is onder ons verhaal en wat ons geloof inhoudt.”

Intussen raakt Nederland steeds meer los van zijn christelijke wortels.
„Als ik de grote ideologische verschillen zie met andere partijen, heb ik niet de illusie dat wij na de verkiezingen ons hele programma kunnen gaan verwezenlijken. Wetend dat het ideaal in deze bedeling nooit zal worden bereikt, moeten we echter wel steeds blijven streven naar verbetering. Dat is mijn plicht.”

